

การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการ
ของครูสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี
A Study of Formative Leadership of School Administrators Affecting Teachers'
Academic Performance in Suphanburi Municipality

ศกรณมนตร์ นิลธร¹ จิตติรัตน์ แสงเลิศอูทัย² นภาเดช บุญเชิดชู³

Sakornnamon Niltron¹ Jittirat Saenglertautai² Napadech Buncherdchoo³

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

¹ Master of Education, Educational Administration, Faculty of Education,
Nakhon Pathom Rajabhat University

^{2,3} สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม

^{2,3} Educational Administration, Faculty of Education, Nakhon Pathom Rajabhat University

E-mail: rosjung2012@gmail.com

Received: 2020/04/15

Revised: 2020/06/10

Accepted: 2020/06/19

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานวิชาการของครู และ 3) วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครูในสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 184 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยผู้วิจัยมีค่าความตรงด้านเนื้อหาระหว่าง 0.67–1.00 มีค่าความเที่ยงของแบบสอบถามด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เท่ากับ 0.98 และด้านการปฏิบัติงานวิชาการของครู เท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย จินตนาการ วิสัยทัศน์และความยืดหยุ่น ตามลำดับ 2) การปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับมากทั้งภาพรวมและรายด้าน ประกอบด้วย การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการ

ศึกษา การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวัดผล ประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการนิเทศการศึกษาตามลำดับ 3) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (X_3) จินตนาการ (X_1) และความยืดหยุ่น (X_2) ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Y_{tot}) โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 67.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สมการวิเคราะห์การถดถอย คือ $\hat{Y}_{tot} = 1.03 + 0.45 (X_3) + 0.17 (X_1) + 0.15 (X_2)$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์/ การปฏิบัติงานวิชาการของครู/ เทศบาล

Abstract

The research aimed to 1) study the level of formative leadership of school administrators, 2) study the level of teachers' academic performance, and 3) analyze the formative leadership of the school administrators affecting the teachers' academic performance. The sample group consisted of 184 administrators and teachers who worked in schools under Suphanburi Municipality using stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire constructed by the researchers, in which the content validity ranged from 0.67-1.00, and the reliability of the questionnaire for the formative leadership of school administrators was 0.98, and for the teachers' academic performance was 0.99. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings of this research were as follows: 1) In both overall and specific aspects, the formative leadership of school administrators, consisting of imagination, vision, and flexibility respectively, were at a high level; 2) In both overall and specific aspects, teachers' academic performance, consisting of media development, educational technology innovation, learning and teaching management in schools, research to improve educational quality, measurement, evaluation and grade transfer, and development of educational curriculum and educational supervision respectively, was at a high level; and 3) Formative leadership of school administrators, consisting of vision (X_3), imagination (X_1), and flexibility (X_2), affected the teachers' academic performance (Y_{tot}) at the percentage of 67.50 with a

statistically significant level of 0.05. The equation of regression analysis was $\hat{Y}_{\text{tot}} = 1.03 + 0.45(X3) + 0.17(X1) + 0.15(X2)$.

Keywords: Formative Leadership/ Teachers' Academic Performance/ Municipality

บทนำ

ด้วยสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์โลกที่มีการปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศไทยต้องปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน จึงนำมาเป็นแนวทางในการทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560–2564 เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม อันจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของสังคมไทยหรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษจะเป็นกลไกอันสำคัญที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ ความสามารถ เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมในปัจจุบัน ดังที่สมาน อัครภูมิ (2553, หน้า 18) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาไว้ว่า เป็นการพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตไปพร้อมกับการพัฒนาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ พร้อมในสภาพแวดล้อม และบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตราที่ 4 ได้กล่าวว่าการศึกษาคือ เป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การศึกษาจึงถือเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนา การคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ทำสิ่งใหม่ ๆ เพื่อเพิ่มศักยภาพในการเพิ่มขีดความสามารถทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงเป็นผู้ที่มีบทบาทเป็นอย่างมากในการพัฒนาด้านการศึกษาเพราะผู้นำที่ดี ต้องรังสรรค์วิสัยทัศน์ที่ทรงอำนาจให้เป็นแนวทางในการดำเนินงานขององค์กร เพื่อให้สมาชิกในองค์กรได้มองเห็นทิศทางและเป้าหมายที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุได้ (พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. 2558, หน้า 212) ผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นบุคคลที่มีผลต่อความสำเร็จหรือประสิทธิภาพของสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง จะต้องมีความรู้คุณสมบัติที่เหมาะสม มีพฤติกรรมในการนำที่ถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้งานเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังนั้น ผู้บริหาร คือ ผู้ที่มีศิลปะในการบริหารคน บริหารงานให้ประสบความสำเร็จและบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ (จรรณี แก้วเอียน. 2557, หน้า 125) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญ คอยส่งเสริม สนับสนุน และดำเนินการเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าในองค์กร ดังนั้น การบริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการคิดในการบริหารจัดการต้องมีวิสัยทัศน์ในการทำงานมีความยืดหยุ่นในการบริหารมีความคิดในเชิงบวก มีความคิดสร้างสรรค์ เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อพัฒนา

ผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตไปพร้อมกับการพัฒนาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ พร้อมต่อสภาพแวดล้อมและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ เป็นการแสดงออกของผู้นำที่ไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบความท้าทายและพฤติกรรมใช้ความสามารถของตนเองอย่างสูงสุด การผลักดันและสร้างสัมพันธที่ดีสามารถโน้มน้าวให้บุคคลในองค์กรเกิดการเปลี่ยนแปลงและทำสิ่งต่าง ๆ ได้มากขึ้น (สุพพัชรา ชัมเจริญ. 2556, หน้า 44) เป็นความสามารถในการจูงใจหรือนำบุคคลอื่น ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ (vision) มีจินตนาการ (imagination) และมีความยืดหยุ่น (flexibility) ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ๆ อย่างท้าทายและสร้างสรรค์ (วัฒนา ปะกิกา. 2560, หน้า 58) ชี้ให้เห็นว่า หากผู้บริหารสถานศึกษาเกิดภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แล้วนั้นจะช่วยส่งเสริมให้การบริหารสถานศึกษานั้นประสบความสำเร็จเกิดประสิทธิผลอย่างแน่นอน ซึ่งสอดคล้องกับดวงแข ข่านอก (2559, หน้า 5) กล่าวว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำ วิสัยทัศน์ในการทำงาน มีความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ มีทักษะในการดำเนินกิจกรรมและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ จากที่กล่าวมาแล้วนั้น ชี้ให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีแนวทางการบริหารแนวใหม่ ๆ ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการบริหาร อาจจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจรูณี เก้าเอี้ยน (2557, หน้า 6) และอังคณา มาตมฆ (2557, หน้า 15) กล่าวไว้ว่า งานวิชาการ คืองานหลักของสถานศึกษา ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ถือเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดที่สถานศึกษาต้องใส่ใจและตระหนักในการกิจ รู้จักปรับปรุงตนเอง เข้าใจงานวิชาการอย่างถ่องแท้ รวมไปถึงการจัดสรรทรัพยากรคุณภาพของสถานศึกษา เครื่องชี้วัดความสำเร็จและความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะผู้นำขององค์กรเพื่อพัฒนางานวิชาการให้ก้าวหน้าทันต่อการจัดการศึกษายุคใหม่ในปัจจุบัน ด้วยแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ มีวิสัยทัศน์ในการดำเนินงานที่ชัดเจน ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552, หน้า 29-30) ครูจะมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานวิชาการของครู คือ การที่ผู้บริหารมีแนวคิดริเริ่ม วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน บริหารงานด้วยมีความยืดหยุ่น ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ และแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์ จะช่วยให้ครูมีความกระตือรือร้นตั้งใจทำงานด้วยความขยันหมั่นเพียร ดังที่พรนภา บุราณมย์ (2560, หน้า 91-94) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา จากงานวิจัยที่กล่าวมาแล้วนั้น สะท้อนให้เห็นว่า วิสัยทัศน์ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับงานวิชาการในสถานศึกษา ซึ่งวิสัยทัศน์เป็นด้านหนึ่งของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

จากการศึกษาสภาพปัญหาในปัจจุบันประกอบกับการศึกษางานวิจัยจากนักวิจัย นักการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี ความสำคัญของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่มีผลต่อการบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วให้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้ปรับเปลี่ยนกระบวนการและรูปแบบการบริหารจัดการ เพื่อพัฒนาศักยภาพตนเองให้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และก้าวทันต่อสภาวะความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน อันจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูและการพัฒนาสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานวิชาการของครูสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี
3. เพื่อวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู สังกัดเทศบาล ในจังหวัดสุพรรณบุรี ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 236 คน (ข้อมูลจากเทศบาลเมืองสุพรรณบุรี และเทศบาลเมืองสองพี่น้อง. 2560) จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 18 คน และพนักงานครู จำนวน 218 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู สังกัดเทศบาล ในจังหวัดสุพรรณบุรี ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, หน้า 608) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 184 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 14 คน และพนักงานครู จำนวน 170 คน

2. ตัวแปรที่จะศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 1) จินตนาการ 2) ความยืดหยุ่น และ 3) วิสัยทัศน์

2.2 ตัวแปรตาม คือ การปฏิบัติงานวิชาการของครู ประกอบด้วย 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 3) การนิเทศการศึกษา 4) การจัดการเรียนการสอน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับเพศ ตำแหน่ง วิทยฐานะ อายุ วุฒิการศึกษาและประสบการณ์ทำงานเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามตัวแปร 3 ด้าน คือ 1) จินตนาการ 2) ความยืดหยุ่น 3) วิสัยทัศน์

ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) การกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับแต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการของครู 6 ด้าน 1) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน 3) การนิเทศการศึกษา 4) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และ 6) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การกำหนดค่าคะแนนของแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้กำหนดค่าคะแนนเป็น 5 ระดับ แต่ละระดับ มีความหมายดังนี้

- 1 หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง การปฏิบัติงานวิชาการของครูอยู่ในระดับมากที่สุด

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษา แนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานวิชาการของครู แล้วกำหนดรูปแบบและโครงสร้างของแบบสอบถาม

ขั้นที่ 2 กำหนดพฤติกรรมบ่งชี้ให้ครอบคลุมนิยามตัวแปร และนำมาจัดทำเป็นข้อกระทงคำถามสำหรับการวิจัย โดยผ่านคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 3 นำกระทงคำถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ของข้อกระทงคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยการหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67 – 1.00

ขั้นที่ 4 แก้ไขข้อกระทงคำถามแล้วจัดแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นที่ 5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับผู้บริหารและครูซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

ขั้นที่ 6 นำแบบสอบถามที่รับกลับคืนมา ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยง (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ของ Cronbach (1970, หน้า 161) พบว่า แบบสอบถามด้านภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.98 และด้านการปฏิบัติงานวิชาการของครูมีค่าความเที่ยงตรงเท่ากับ 0.99

ขั้นที่ 7 ปรับปรุงข้อกระทงคำถามในด้านการใช้ภาษาให้มีความเหมาะสมและถูกต้อง โดยผ่านการแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิและจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ยื่นคำร้องต่อสำนักงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียน ในการขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตอบแบบสอบถาม

2. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาและพนักงานครู รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 184 คน ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์กลับคืนมา จำนวน 184 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาเพื่อนำมาลงรหัสข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ดำเนินการคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ครบถ้วน แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยค่าสถิติ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์และสถิติที่ใช้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การหาค่าความถี่ ร้อยละ และนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานวิชาการของครู ใช้การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของบุญชม ศรีสะอาด (2556, หน้า 121) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา/การปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient: r_{xy}) สำหรับการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (พิสนุ พงศ์ศรี. 2554, หน้า 159) ซึ่งมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ค่าความสัมพันธ์สูงทางบวก	มีค่าระหว่าง 0.80 - 0.99
ค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง	มีค่าระหว่าง 0.60 - 0.79
ค่าความสัมพันธ์ปานกลาง	มีค่าระหว่าง 0.40 - 0.59
ค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ	มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.39
ค่าความสัมพันธ์ต่ำหรือไม่มีความสัมพันธ์	มีค่าระหว่าง 0.00 - 0.19

4. การวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล ในจังหวัดสุพรรณบุรี ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยจินตนาการอยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.44) รองลงมาคือวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.42) และความยืดหยุ่น ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.46) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. จินตนาการ	4.16	0.44	มาก	1
2. ความยืดหยุ่น	4.10	0.46	มาก	3
3. วิสัยทัศน์	4.13	0.45	มาก	2
รวม	4.13	0.42	มาก	

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

ระดับการปฏิบัติงานวิชาการของครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในลำดับสูงสุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.47) รองลง มาคือการจัดกรเรียนการสอนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.47) และการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.48) ตามลำดับ ดังปรากฏในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับและลำดับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	4.10	0.46	มาก	5
2. วัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน	4.11	0.43	มาก	4
3. การนิเทศการศึกษา	4.10	0.52	มาก	6
4. การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา	4.26	0.48	มาก	2
5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.14	0.48	มาก	3
6. การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา	4.26	0.47	มาก	1
รวม	4.16	0.40	มาก	

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ (X_3) จินตนาการ (X_1) ความยืดหยุ่น (X_2) เป็นตัวแปรที่ได้รับเลือกเข้าสมการถดถอยและสามารถอธิบายความผันแปรของการปฏิบัติงานวิชาการของครู (Y_{tot}) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R^2) เท่ากับ 0.675 ซึ่งแสดงว่า วิสัยทัศน์ จินตนาการ และความยืดหยุ่นส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สามารถร่วมทำนายการปฏิบัติงานวิชาการของครู ได้ร้อยละ 67.50 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์ได้ดังปรากฏในตารางที่ 3

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนดิบ คือ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.03 + 0.45 (X_3) + 0.17 (X_1) + 0.15 (X_2)$$

สมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ

$$\hat{Z}_{tot} = 0.51 (Z_3) + 0.18 (Z_1) + 0.17 (Z_2)$$

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
Regression	3	19.480	6.493	124.650*	.00
Residual	180	9.377	.052		
Total	183	28.857			
ตัวแปรที่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการ	B	Beta	SE _b	t	Sig.
ค่าคงที่	1.03		.17	6.24*	.00
วิสัยทัศน์ (X_3)	.45	.51	.08	5.84*	.00
จินตนาการ (X_1)	.17	.19	.08	2.00*	.04
ความยืดหยุ่น (X_2)	.15	.17	.07	1.99*	.04

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

$$R = .822 \quad R^2 = .675 \quad SEE. = .22824$$

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. ศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ วิสัยทัศน์และความยืดหยุ่นตามลำดับ

2. ศึกษาระดับการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การวัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการนิเทศการศึกษาตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ วิสัยทัศน์ จินตนาการและความยืดหยุ่น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี วิสัยทัศน์ จินตนาการและความยืดหยุ่น สามารถร่วมกันทำนายการบริหารงานการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ร้อยละ 67.50

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยกล่าวถึงประเด็นสำคัญที่ค้นพบจากการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัย พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ วิสัยทัศน์และความยืดหยุ่นตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการปฏิรูปการศึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเกิดการตื่นตัวและมีการปรับเปลี่ยนแนวคิด เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในยุคปัจจุบันและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ประกอบกับการบริหารงานให้สอดคล้องกับแนวนโยบายของกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น อีกทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากรสามารถคิดนอกกรอบ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคิดสร้างสรรค์หาแนวทางใหม่ ๆ สามารถปรับตัวและกระบวนการทำงานในองค์กรให้ง่าย คล่องตัวและยืดหยุ่นพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่จะเกิดขึ้น ดังที่ รัชฎาภรณ์ จันทร (2560, หน้า 29) กล่าวว่า การที่จะนำพองค์กรให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้นำควรประกอบไปด้วยการมีบุคลิกภาพที่ดี มีลักษณะเด่น สามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม ทางด้านอารมณ์เป็นผู้ที่มีความมั่นคงทางอารมณ์ กระตือรือร้น รู้จักตนเองและวัตถุประสงค์ในการทำงาน ประกอบกับการมีความรู้ ไหวพริบ สามารถเผชิญกับปัญหาและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีมีความริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถยืดหยุ่นและปรับตัวได้เป็นอย่างดี มีความกล้าหาญ อดทน เข้าใจอารมณ์และเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556, หน้า 120 – 122) ที่ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า โดยภาพรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ ได้แก่ ด้านการทำงานเป็นทีม การมีความยืดหยุ่นและปรับตัว การมีวิสัยทัศน์และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล สำหรับด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเป็นอันดับสุดท้าย จึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนตระหนักและให้ความสำคัญ จึงทำให้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูในสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาอยู่ในลำดับสูงสุด รองลงมา ได้แก่ การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา วัดผล ประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการ

นิเทศการศึกษาตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ที่ครูและผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ให้ความสำคัญกับงานด้านวิชาการ ซึ่งถือเป็นงานหลักของสถานศึกษา ต้องพัฒนาบุคลากรและ ผู้เรียนให้มีคุณภาพ ประกอบกับการพัฒนาตนเองของครูและผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังที่นารี ทำดี (2559, หน้า 95) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 กับการปฏิบัติงาน วิชาการของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 6 พบว่า การปฏิบัติงาน วิชาการของครู โดยรวม ครูมีระดับการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับอรุณรัตน์ สุดประเสริฐ (2556, หน้า 141) ได้ศึกษาการวินิจฉัยองค์การที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบว่า การปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ ในระดับมากทุกด้าน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานวิชาการของครูเป็นส่วนที่มีความสำคัญกับสถานศึกษา เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาและครูทุกคนให้ความสำคัญกับหลักการในการดำเนินงานวิชาการและการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการ จึงทำให้การปฏิบัติงานวิชาการของครูอยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครูในสังกัด เทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี เรียงตามลำดับอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้ วิสัยทัศน์จินตนาการและความ ยืดหยุ่น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 งานวิจัยนี้พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดเทศบาล จังหวัด สุพรรณบุรี วิสัยทัศน์ จินตนาการและความยืดหยุ่น สามารถร่วมกันทำนายการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ได้ร้อยละ 67.50 ดังนั้น แสดงว่าหากผู้บริหารสถานศึกษาเพิ่มภาวะผู้นำเชิง สร้างสรรค์ในการบริหารสถานศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีความคิดสร้างสรรค์ ใช้ความคิดใหม่ ๆ ใน การทำงานประกอบกับการสร้างทีมงาน การฟังและตัดสินใจอย่างมีอิสระในการแก้ปัญหา เปิดโอกาสให้บุคคล มีเวลาในการคิดแก้ปัญหา ก็จะทำให้การปฏิบัติงานทางด้านวิชาการของสถานศึกษานั้นมีประสิทธิภาพที่ดี ยิ่งขึ้นตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556, หน้า 120 – 122) ได้ศึกษาภาวะผู้นำ เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กับ ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ด้าน เรียงตามลำดับ คือ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้านการคำนึงถึง ความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พหุคูณเท่ากับ .782 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายหรืออำนาจพยากรณ์ ร้อยละ 61.20 โดยตัวแปรแรกที่เข้าสู่สมการพยากรณ์ คือด้านการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว มีอำนาจการ

พยากรณ์ร้อยละ 51.5 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรมี ด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ไม่เครียดตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรช่วยกันคิดหาวิธีการที่แปลกใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาลจังหวัดสุพรรณบุรี เรียงอิทธิพลจากมากไปหาน้อย ดังนี้

3.1 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาลจังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความคิดที่รวดเร็วกว้างไกล มองคาดการณ์สิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต สามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง ดังที่รวยรินทร์ เพียรพิทักษ์ (2559, หน้า 39) กับภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อน (2559, หน้า 44) กล่าวว่า วิสัยทัศน์ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมองภาพในอนาคต ที่ต้องการจะให้ เป็น คนที่มีวิสัยทัศน์ จะมองการณ์ไกล ใจกว้าง กล้าที่จะปรับเปลี่ยนเรียนรู้ เปิดรับสิ่งใหม่ ๆ ให้กับตัวเองเป็นส่วนหนึ่งกับความเปลี่ยนแปลง มองภาพรวมไม่มองภาพเล็ก ไม่คิดเล็กคิดน้อย และไม่มีอคติ โดยภาพนั้นจะต้องสอดคล้องกับเป้าหมายขององค์กร และมีความเป็นไปได้มองเห็นรูปแบบวิธีการปฏิบัติที่มีทิศทางและขอบเขตอันจะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์กร เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพนัส ถิ่นวัน (2556, หน้า 297) ที่ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า การเสริมสร้างวิสัยทัศน์ให้เป็นไปในทางปฏิบัติ เป็นองค์ประกอบหลักที่ปลูกฝังให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ อันจะเป็นวิธีหรือกลยุทธ์ที่ทำให้โรงเรียนประสบความสำเร็จสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ นอกจากนี้จินตนา บุญปก (2559, หน้า 84) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า เมื่อผู้บริหารสถานศึกษา มีการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ที่ชัดเจน จะสามารถแสดงพฤติกรรมในการใช้อำนาจอิทธิพล เพื่อชักจูง ชี้นำหรือกระตุ้นพฤติกรรมของบุคลากรในโรงเรียน ให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้

3.2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านจินตนาการที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรกล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ ๆ มีความคิดเชิงบวกในการบริหาร อันจะนำไปสู่การพัฒนาวิธีการทำงาน การแก้ปัญหา กระบวนการทำงาน สร้างบรรยากาศการทำงานที่ดี และสามารถกระตุ้น ส่งเสริม สนับสนุน เพื่อจุดประกายให้ครูมีความคิดริเริ่มในการทำงานอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับนนทิพร สาน้อย (2557, หน้า 126-127) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีนั้นจะต้องมีความสามารถในการจูงใจพนักงานครูและบุคลากรให้ทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความเต็มใจ ในขณะเดียวกันก็ต้องส่งเสริมคณะครูและบุคลากรให้แสดงออกถึงความสามารถได้อย่างเต็มที่ โดยการใช้ทักษะใน

การสื่อสาร อาจจะทำให้คณะครูและบุคลากรมีการเปลี่ยนแปลงวิถีคิดและปรับวิธีการทำงาน เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ตามที่กำหนดไว้ทั้งนี้ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มองการณ์ไกลและมีความคิดอิสระ ถ้าได้กล้าเสียและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ รวมถึงการมีความเชื่อมั่นในผู้ร่วมงานและสร้างค่านิยมในการทำงานของสถานศึกษาที่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนรวมสูงสุด ส่วนมณฑาทิพย์ เสยยงคะ (2556, หน้า 94) กล่าวว่าจินตนาการ เป็นกระบวนการคิดสร้างภาพ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ของมนุษย์ที่มีบทบาทในการดำเนินชีวิตให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ พฤติกรรมใหม่ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวนี้ทำให้เกิดจากประสบการณ์ ทักษะที่ที่เปิดกว้างหรือเสรีภาพทางด้านความคิด โดยกระบวนการนั้นสามารถประมวลผลจากสมองเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเป็นวิธีการทำงาน การตัดสินใจ การแก้ปัญหา และกระบวนการดังกล่าวนี้ อาจเกิดหรือไม่เกิดขึ้นในอนาคตก็นได้ และจันทร์ธิดา รัตนโกสุม (2561, หน้า 50) กล่าวว่าจินตนาการเป็นกระบวนการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์เพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นอย่างอิสระ ถ้าคิด ถ้าฝัน ถ้าทำในสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่เหมือนกับบุคคลอื่น มีอารมณ์ขันในการทำงาน มีสติปัญญาในการแก้ปัญหา อันจะช่วยให้เกิดการคาดคะเนและการวางแผนที่ดี เพื่อนำไปสู่ความเป็นจริง และประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

3.3 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านความยืดหยุ่นที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู สังกัดเทศบาล จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดใจกว้างสำหรับความคิดเห็นใหม่ ๆ อย่างอิสระ สามารถปรับตัวเข้าได้กับทุกคน ยอมรับความแตกต่างของแต่ละบุคคลว่ามีความสามารถที่แตกต่างกันออกไป และเสริมสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือร่วมใจสนับสนุนให้ครูมีอิสระทางความคิดในการทำงาน อันจะนำไปสู่การพัฒนาความคิดอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับสุภาพฤทธิ์บำรุง (2556, หน้า 120 – 122) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 พบว่า ด้านการมีความยืดหยุ่นและการปรับตัว ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน มีอำนาจการพยากรณ์ ร้อยละ 51.5 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรมี ด้วยการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน ไม่เครียดตลอดจนสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูและบุคลากรช่วยกันคิดหาวิธีการที่แปลกใหม่มาใช้ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ควรส่งเสริมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในด้านความยืดหยุ่น พร้อมเปิดใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นใหม่ ๆ และเสริมสร้างบรรยากาศแห่งความร่วมมือร่วมใจพร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูมีอิสระทางความคิด อันจะนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สร้างหรือนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารและปฏิบัติงานด้านวิชาการ เพื่อให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผู้บริหารสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริม และสนับสนุนให้มีการนำภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านจินตนาการความยืดหยุ่นและวิสัยทัศน์มาใช้ในองค์กร เพื่อให้เกิดแนวคิดริเริ่มนวัตกรรมวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ มาใช้ในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานและประสิทธิผลของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของครู
2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จรรณี แก้วเอียน. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษากลยุทธ์และแนวทางการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารมืออาชีพ (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- จันทร์ธิดา รัตนโกสุม. (2561). การพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนครเขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- จินตนา บุญปก. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดวงแข ข่านอก. (2559). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- นนทิพร สาน้อย. (2557). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคเหนือตอนล่าง. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- นารี ทำดี. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างระดับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 กับการปฏิบัติงาน
วิชาการของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- พนัส ถิ่นวัน. (2556). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
ขนาดเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชา
ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรนภา บุราณมย์. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษาในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เทศบาลเมืองสองพี่น้อง, กองการศึกษา. (2560). ข้อมูลจำนวนครูโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองสอง
พี่น้อง. สุพรรณบุรี: ผู้แต่ง.
- ภรณ์ทิพย์ บั่นก้อง. (2559). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑาทิพย์ เสวยงคะ. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- รวยรินทร์ เพียรพิทักษ์. (2559). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถาน
ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต,
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- รัชฎากร อัครจันทร์. (2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วัฒนา ปะกิกา. (2560). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

- ศิวัตรา พลรักษ์. (2556). **บรรยากาศการปฏิบัติงานวิชาการในสถานศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- สมาน อัสวภูมิ. (2553). **การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ : แนวคิด ทฤษฎี และการปฏิบัติ** (พิมพ์ครั้งที่ 5). อุบลราชธานี: หจก. อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **คู่มือการปฏิบัติงานของข้าราชการครู**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สุพัทธรา ชัมเจริญ. (2556). **โครงสร้างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุสิตบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 3**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวิมล ติรกานันท์. (2557). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ**. (พิมพ์ครั้งที่ 1) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรุณรัตน์ สุตประเสริฐ. (2556). **การวินิจฉัยองค์การที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อังคณา มาตเมฆ. (2557). **การบริหารงานวิชาการกับคุณภาพผู้เรียนในโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 5**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Conbach, Lee J. (1970). **Essentials of Psychological Testing**. (3rd ed). New York: Harper.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities**. *Education and Psychological Measurement*, 30(3), pp. 907-610.